

Jarosław Lewczuk

Nowe Żabno, st. 10, gm. Nowa Sól,
woj. zielonogórskie, AZP 66-16/94

Informator Archeologiczny : badania 29, 43

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

udowe), ale tu ich częściowy brak można tłumaczyć zniszczeniem orką. Najprawdopodobniej zmiadziona kość czołowa czaszki i tkwiący w jej środku fragm. ostrego narzędzia bądź grotu (czubek w kształcie ostrosłupa o długości 1 cm) wzmacniają tezę o nienaturalnej śmierci „czarownika, -cy”. Czy grób jest synchroniczny z przylegającymi doń z obu stron obiektami wczesnośredniowiecznymi, trudno na tym etapie badań orzekać. Na wschodnim skraju stanowiska, najbliżej rzeki, ulokowana została kuźnia — obiekt okazałych rozmiarów (7 x 3 m), wkopany na 1,5 m w ziemię, z kształtnym, czworokątnym, skonstruowanym z kamieni i gliny piecem kopułowym i zapadniętym destruktem pomieszczenia kuźni właściwej. Znalezione doły postłupowe wskazują na zadaszenie budowli. Z obiektu wydobyto oprócz nielicznej ceramiki kilka istotnych dla jego interpretacji przedmiotów z żelaza, m.in. młotek do podkuvania koni, podkowę, kilka ćwieków (hufnali?), ostrze dużego noża, belt kuszy, 2 przecinaki, przebijak, fragm. blaszki lub okucia. Ceramika znaleziona w kuźni datuje ją na co najmniej schyłek wczesnego średniowiecza. Najprawdopodobniej obiekt jest już późnośredniowieczny, gdy tymczasem gros materiału ceramicznego z większości półziemianek, palenisk i jam datuje je na wczesne fazy osadnictwa słowiańskiego (prapolskiego). Nielicznie wystąpił tu jednak również materiał z faz późniejszych.

Zidentyfikowano także 9 obiektów określonych na brązowy horyzont kultury łużyckiej (półziemianka, 5 jam, palenisko, 2 naziemne budowle słupowe). Poza ceramiką znaleziono kilka zabytków brązowych: szpilę, zausznicę, blaszkę oraz fragm. brązowej lub srebrnej zawieszki. Na podstawie form naczyń 9 obiektów (4 półziemianki, 3 paleniska, jamę i piec) zakwalifikowano do grupy gubińskiej kultury jastorfskiej. Charakterystyczny, gładki, czarny, stożkowaty, jednouchy dzban, o łagodnym załomie z lejkowatym brzegiem i wyodrębnioną stożkową szyjką, oraz fragm. wielkiego naczynia zasobowego z uchem i listwą plastyczną ze złóbkami pod szyjką wydają się pochodzić ze schyłkowych faz trwania tej kultury, przypadających na fazę środkową późnego okresu przedrzymskiego. Potwierdzają to również liczne facetowane brzegi.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Ośrodku Naukowo-Konserwatorskim PP PKZ w Poznaniu.

Nowe Zabno, st. 10
gm. Nowa Sól, woj. zielonogórskie
AZP 66-16/94

Muzeum Archeologiczne Środkowego
Nadodrza w Świdnicy k. Zielonej Góry

Badania prowadził zespół pracowników pod kierunkiem dr. Jarosława Lewczuka (autor sprawozdania). Finansowane przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych w Zielonej Górze. Osada ludności kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu.

Konieczność przeprowadzenia badań wykopaliskowych na stanowisku wynikała z faktu budowy obwodnicy miasta Nowej Soli, wraz z towarzyszącymi drogami dojazdowymi, wiaduktami i całą infrastrukturą. Stanowisko położone jest na płaskim polu uprawnym, w bezpośredniej bliskości podmokłych łąk związanych z bezimiennym ciekim, płynącym pomiędzy wsiami Nowe Zabno i Ciepeliów, ok. 1000 m na południe od centrum wsi.

Założono, wyeksplorowano i zasypiano sprzętem mechanicznym wykop badawczy o powierzchni ok. 2 arów, usytuowany na wschód od drogi dojazdowej do wiaduktu WD-2, na trasie budowanej obwodnicy. Zaobserwowano ślady warstwy kulturowej osady ludności kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu, datowanej pojedynczymi fragm. ceramiki zdobionej charakterystycznymi, wypychanymi od wewnątrz guzami. W warstwie ornej wystąpiły też pojedyncze fragm. ceramiki późnośredniowiecznej i nowożytnej, które dostały się tam wraz z wywożonym w przeszłości na pola obornikiem z pobliskiej wsi.

Rozpoznano zachodni skraj osady położonej bardziej na wschód od planowanej inwestycji drogowej.

Ze względu na dostateczne rozpoznanie stanowiska i brak dalszych zagrożeń związanych z budową drogi dojazdowej do wiaduktu prace zakończono.